

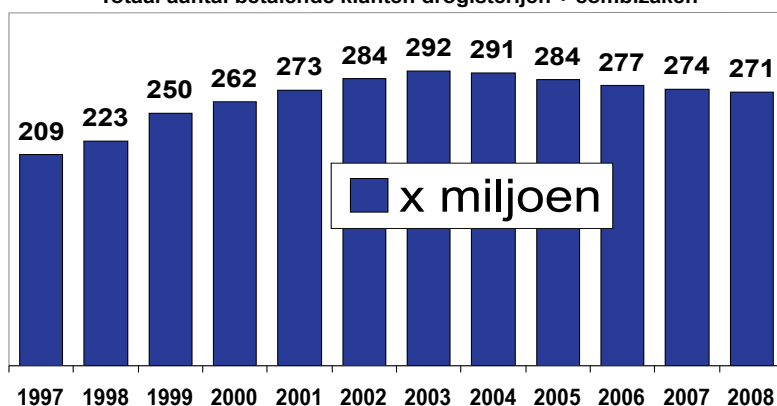

Branche onder de loep

René Salimans belicht iedere maand – exclusief voor Nieuwe Drogist – de cijfers van een of meer zelfstandige drogisterijen uit zijn panel. Dit nummer slaat hij een andere weg in: hij bekijkt speciaal voor u de evolutie van het aantal betalende klanten bij zowel de zelfstandigen als het filiaalbedrijf.

Sinds ik ruim drie jaar geleden voor mezelf ben begonnen, heb ik via tal van ingangen vanuit alle invalshoeken veel dieper inzicht gekregen in het reilen en zeilen van de drogisterijbranche. Ik ben in contact met reclamebureaus, organisatieadviesbureaus, marktonderzoekers (kwalitatief en kwantitatief), retailformules, groothandels, fabrikanten, brancheorganisaties en last but not least met de leden van mijn eigen omzetpanel dat voortdurend uitbreidt. Ik ben inmiddels gekend als cijferaar die er ook van houdt om de lange termijn te rapporteren. Met een aantal aannames die ik zodadelijk met u zal delen heb ik onlangs de evolutie gekwantificeerd van het betalende aantal klanten. Ik heb dit inmiddels doorgesproken met diverse managers en allen konden zich vinden in mijn berekening.

Totaal aantal betalende klanten drogisterijen + combizaken

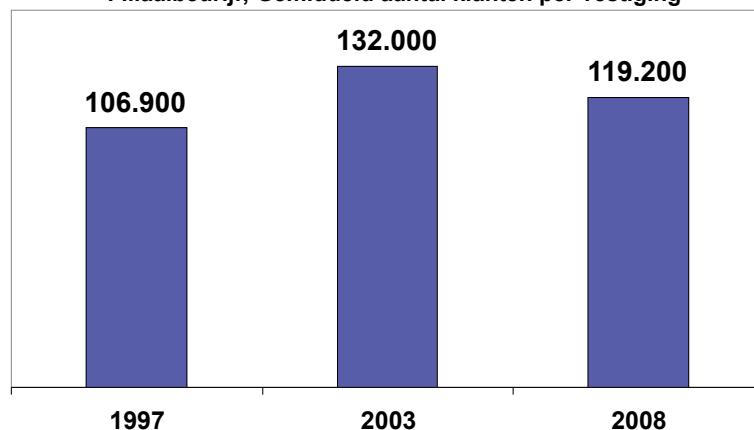
Aantal betalende klanten

Het hoogtepunt lag in 2003 op 292 miljoen klanten; toen rekenden dus 40% meer klanten af dan in 1997. Van 2003 naar 2008 zakte dit aantal met 21 miljoen (7%) tot 271 miljoen klanten. Het filiaalbedrijf telde in 1997 129 miljoen klanten, in 2002 191 miljoen en in 2008 210 miljoen. Zelfstandigen hadden in 1997 80 miljoen klanten, in 2002 lag dit op het hoogste niveau met 93 miljoen en in 2008 lag dit nog slechts op 61 miljoen.

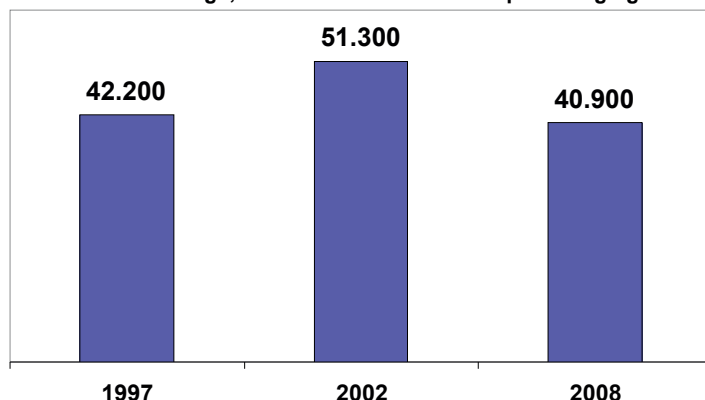
Filiaalbedrijf

Ondanks dat het totaal aantal klanten bij het filiaalbedrijf nog steeds groeit, kwam ook daar een omslag. Het aantal klanten per vestiging steeg namelijk tot en met 2003 om daarna te gaan dalen. De voortdurende totale groei wordt verklaard door het toegenomen aantal vestigingen in die periode van vijf jaar. In vijf jaar tijd is de gemiddelde winkel echter 10% gezakt tot 119.200 in 2008.

Filiaalbedrijf; Gemiddeld aantal klanten per vestiging

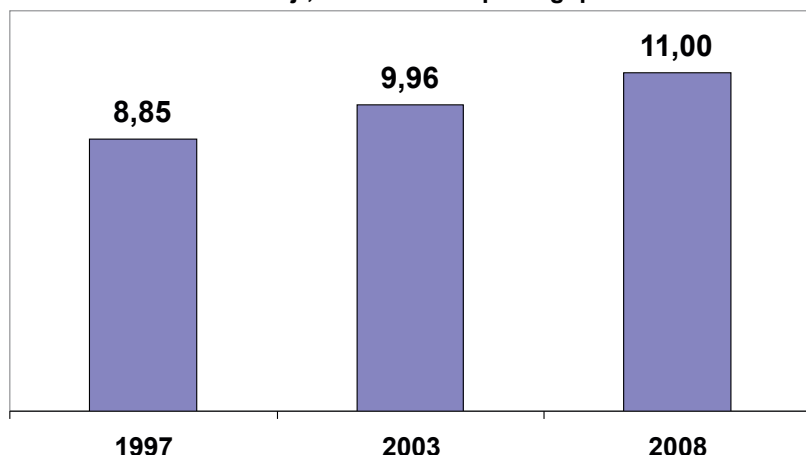
Zelfstandige; Gemiddeld aantal klanten per vestiging

Zelfstandige

Een zelfstandige ziet dus jaarlijks drie keer zo weinig klanten als een gemiddeld filiaalbedrijf. Ook bij de zelfstandige drogist daalt het aantal klanten per winkel. Hier lag het hoogtepunt een jaar eerder dan in het filiaalbedrijf, namelijk in 2002. Per winkel is de 'traffic' sindsdien in zes jaar tijd met 20% gezakt naar 40.900 klanten per winkel. Totaal is het aantal betalende klanten in zes jaar tijd bij zelfstandigen met 32 miljoen gezakt naar totaal 61 miljoen. Dit door erosie van het aantal vestigingen.

Filiaalbedrijf; Gemiddelde opbrengt per klant

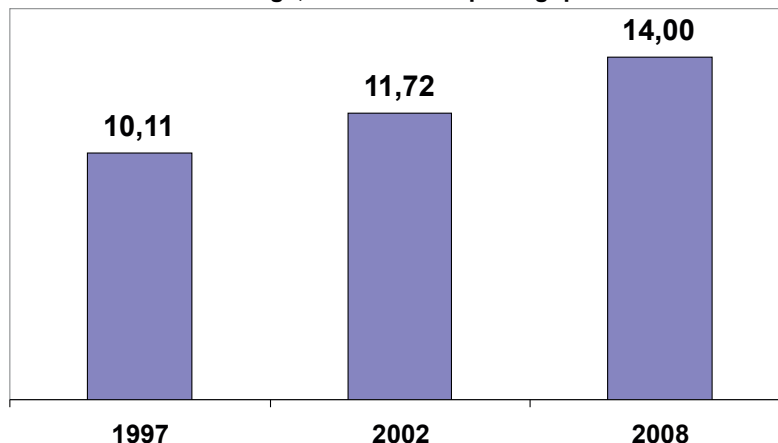
Aanname gemiddelde OPK filiaalbedrijf

De berekeningen zijn gebaseerd op een gemiddelde OPK van €11,00 in het jaar 2008 en de aanname dat de OPK sinds 1997 met jaarlijks gemiddeld twee procent is gestegen. Als men dit terugrekent, dan komt er een OPK uit van gemiddeld €8,85 in 1997 en €9,96 in 2003, het jaar waarop het filiaalbedrijf haar top bereikte qua aantal klanten per winkel.

Aanname gemiddelde OPK zelfstandigen

Voor de zelfstandigen zijn de berekeningen gebaseerd op een gemiddelde OPK van €14,00 in 2008 en een jaarlijkse stijging van 3% per jaar sinds 1997. De OPK ligt hoger omdat het (goedkopere!) huismerk hier veel minder belang heeft. Verder vallen hieronder de combinatiezaken die ook een parfumerieafdeling hebben. Gemiddeld 1% meer prijsstijging per jaar dan het filiaalbedrijf is realistisch omdat het belang van de (goedkopere) huismerken lager ligt, omdat men (duurdere) innovaties breder opneemt en omdat acties minder diep zijn. De zelfstandige 'ving' in 1997 €10,11 per klant en in het jaar 2002 - toen daar het meeste aantal klanten afrekenden - €11,72.

Zelfstandige; Gemiddelde opbrengt per klant

Dalend aantal klanten van 21 miljoen in vijf jaar tijd

Er is geen weerwoord tegen mijn argumenten waarom de drogisterij in de laatste vijf jaar rond 21 miljoen klanten heeft verloren; het is de combinatie van:

1. Minder verkoop van branchevreemd.
2. 70 meer parfumeriespecialzaken.
3. Honderden apotheken erbij (apotheken die steeds meer accent zetten op 'handverkoop' vanwege overheidmaatregelen in de receptsfeer).
4. Ongeveer 100 Hema's erbij.
5. Inmiddels rond 200 Actions; een formule die nog niet zo lang bestaat.
6. AV-wetgeving waardoor nu zo'n 3.500 supermarkten geneesmiddelen verkopen.
7. Een veel agressievere Albert Heijn sinds de prijzenoorlog van oktober 2003, die ook nog eens honderden filialen erbij kreeg.

Het kan zeer wel zijn dat de aanname rond de groei van de gemiddelde OPK in elf jaar tijd niet geheel consistent is, maar dan nog zal de kern van deze analyse niet anders zijn. In deze vijf jaar zijn de zelfstandigen ook nog eens dramatisch verder versnipperd. Laat dit een pleidooi zijn voor meer samenwerking daar!